مطالعات محیطی هفت حصار شماره پانزدهم/ سال چهارم/ بهار ۱۳۹۵
صفحات ۶۰-۴۷

تبیین و ارزیابی عوامل امنیت اجتماعی زنان در عرصه‌های عمومی شهر (نمونه موردی: ناحیه ۳ منطقه ۱ تهران)

لادن محمدپژوه*، هادی رضایی‌راد**

تاریخ دریافت مقاله: ۹۴/۸/۲۰
تاریخ پذیرش مقاله: ۹۴/۱۰/۱۸

چکیده

احساس امنیت، یکی از نیازهای روحی انسان و از مهم‌ترین شاخص‌های کیفیت فضای شهری است. فضاهای نامناسب شهری، فضاهای بی‌دفاع، محلات ناامن از عوامل تهدیدکننده امنیت شهری و اجتماعی است. زنان نیز در مقام نیمی از اجتماعات انسانی، به‌واسطه خصوصیات بیولوژیک، مسئولیت و نگاه متفاوت در مقایسه با مردان، ارتباط متمایزی با فضا پیدا می‌کنند. آنان نیازمند تسهیلات خاصی از فضا هستند تا موجب افزایش اطمینان خاطر آنان از حضور امن در فضاهای شهری به‌ویژه فضاهای عمومی شود. اولین گام برای ارتقا و بهبود ساختار اجتماعی و عناصر کالبدی یک ناحیه، شناسایی پهنه‌هایی است که در مقایسه با سایر بخش‌های آن ناحیه از آسیب‌پذیری بیشتری برخوردار هستند، با شناسایی این پهنه‌ها و علت آسیب‌پذیری آن‌ها می‌توان به رفع مشکل آن با توجه به نوع معضل پرداخت به همین صورت در محدوده موردپژوهش به شناسایی این پهنه‌ها و بررسی نوع معضل پرداخته‌شده که بتوان ناامنی را با توجه به شناسایی علت معضل و رفع آن، کاهش داده شود.

روش پژوهش حاضر توصیفی-تحلیلی است و تحلیل بر اساس بررسی هریک از محله‌ها مورد پژوهش نسبت به معیارهای امنیت بوده است. جامعه آماری محدوده پژوهش ۹۵۰۰۰ نفر و شامل ۳ محله (دربند، امامزاده قاسم، گلاب دره) است. نوع نمونه‌گیری (هدفمند) از نوع نمونه‌گیری، برگزیده است، پاسخگویان اصلی بانوان بوده‌اند و نقاط آسیب دار محله با توجه به پاسخ ساکنان، به‌صورت فضایی در نقشه GIS نشان داده شد و با امتیازاتی که ساکنان به هریک از معضل‌ها داده‌اند، معضل هر محله رتبه‌بندی شد. ناحیه ۳ به دلیل بافتی غیراصولی، رعایت نشدن شاخص‌های امنیت، مهاجرت، ازنظر جرم خیزی در منطقه ۱ بیشترین معضل را دارد و از نظر رتبه‌بندی جرم خیزی محله‌های، محله گلاب دره رتبه ۱ و محله امامزاده قاسم و سپس محله دربند در رتبه‌های بعدی است، در انتها پژوهش راهکارهایی با توجه به میزان جرم برای ارتقا امنیت محدوده موردپژوهش ارائه داده شد.

واژگان کلیدی

امنیت، شاخص‌های امنیت در محیط شهری.

* کارشناسی ارشد برنامه‌ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی، همدان E-mail: ladan_pajooh@yahoo.com
** عضو هیأت علمی گروه شهرسازی، دانشگاه بوعلی سینای همدان E-mail: hadi.r.rad@gmail.com

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

مقدمه

متون مرتبط با امنیت شهری نشان می‌دهد که در سی سال گذشته مفاهیم مرتبط با امنیت شهری جایگاه قابل‌توجهی را در سیاست‌گذاری‌های شهری اشغال نموده است. ماسلو امنیت را به‌عنوان یک نیاز مطرح می‌سازد. (Pacione, 2005, 484)؛ که نه همانند خواستن یک ماشین شخصی یا یک ویلا کنار دریا، بلکه مانند نیاز انسان به غذا است. بین کاهش امنیت و کاهش انسجام اجتماعی محله‌ها و نیز میزان مشارکت و تعامل فرد با جامعه رابطه متقابلی وجود دارد که درنهایت بر روابط اجتماعی محله‌ها و نیز میزان مشارکت و تعامل فرد با جامعه رابطه متقابلی وجود دارد که درنهایت بر روابط اجتماعی حاکم بر یک محله اثر می‌گذارد. Jesus, et al (۲۰۱۰,۲۰۰۷) . همواره این سؤال مطرح است که آیا بین پارامترهای مؤثر بر میزان امنیت اجتماعی زنان در عرصه‌های عمومی شهر و میزان امنیت آنان در شهر ارتباطی وجود دارد؟ ابتدا شاخص‌های تحلیل امنیت شناسایی‌شده است، سپس رابطه این شاخص‌ها را با سنجش امنیت به‌ویژه زنان در محدوده مورد پژوهش بررسی تابتوان به سؤال پژوهش پاسخ داد. در محدوده موردپژوهش این شاخص‌ها شناسایی و هدف پژوهش که سنجش پارامترهای امنیت در محدوده موردمطالعه است بررسی شد. در ناحیه ۳ اخیراً به دلیل مهاجرت‌های زیادی که صورت گرفته است، مشکلات اجتماعی را به وجود آمده است؛ و طبق نظرات کارشناس محدوده مورد پژوهش ازنظر مسائل شهری و مسائل اجتماعی با مشکلاتی مواجه است. ضرورت بررسی محدوده موردمطالعه به این دلیل است که طبق نظرات کارشناسان، این محدوده در منطقه یک، دارای بیشترین معضل ازنظر ناامنی ، رعایت نشدن مبلمان شهری و نبود نظارت کافی و غیره است و با بی‌توجهی به این سه محله همچنان جز نقاط ناامن منطقه یک باقی‌مانده است. لذا در این پژوهش تلاش شده است تا با بررسی نظرات ساکنان و کارشناسان اجتماعی محدوده موردپژوهش به شناسایی عوامل اصلی ناامنی و علل به وجود آمدن آن پرداخته و راهکارهایی برای ارتقا امنیت ساکنان به‌ویژه زنان ارائه داده شده است.

مروری بر ادبیات موضوع

در ادامه سعی شده است ابتدا با توجه به ادبیات و مبانی نظری موجود در حوزه موردپژوهش از تجارب و سوابق پژوهشی قبلی بهره‌ی گرفته شود و نظرات پژوهشگران در حوزه امنیت شهری شامل شاخص‌ها و عواملی ازجمله بهره‌گیری از اکولوژی اجتماعی و ترسیم نقشه‌های جرم، تراکم جمعیت که چه تأثیری بر میزان وقوع جرم داشته، دیدگاه اکولوژی شهری، نقش عوامل محیطی بر جرم، نظریه معاشرت ترجیحی و تأثیر بر جرم، نظریه چشم خیابان و کنترل، نظریه پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی، ساختار شهر و تأثیر آن بر ناامنی به‌ویژه زنان مطرح‌شده است که در جدول زیر توضیحات کامل‌تری داده‌شده است.

جدول ۱: نظریه‌پردازانی که به بررسی در مورد امنیت شهری پرداخته‌اند:

نظریه‌پردازان	سال	مؤلفه‌ها، عوامل و شاخص‌های مورد بررسی
گری و کتله	۱۸۳۳	نخستین پژوهش‌های علمی محیطی جرم را با بهره‌گیری از اکولوژی اجتماعی اولین نقشه‌های جرم به‌وسیله این دو نفر ترسیم‌شده است. (رحمت،۱۳۹۰، ص ۷۳).
هنری دریوی هانس	۱۸۳۷	اصطلاح «تراکم جمعیت» مطرح، به میزان افزایش و تراکم جمعیت امنیت شهری پایین و میزان جرائم بالا می‌رود. (سعدی نژاد و عظیمی،۱۳۹۰، ص ۱۳).
رابرت پارک	۱۹۱۶	دیدگاه «اکولوژی شهری» در مورد جرائم شهری نظریه محیط مساعد مطرح شد.
هانتیگتون	۱۹۲۶ ۱۹۴۵	تحقیقاتی درزمینه نقش عوامل محیط در وقوع انواع جرم‌ها، انجام داده‌شده است. (رحمت،۱۳۹۰، ص ۷۵).
ساتر لند	۱۹۴۷	نظریه معاشرت ترجیحی، بزه یک رفتار اکتسابی و فراگرفتنی از محیط است. رفتار مجرمانه در اثر تعامل با دیگر افراد از طریق ارتباط و معاشرت آموخته و نسبت تعداد معاشرت‌های ترجیحی و طول مدت این معاشرت‌ها برای فرایند یادگیری بزه تأثیرگذار است. (میرزایی،۱۳۹۱، ش ۷۵۹۰)
رابرت پارک	۱۹۵۲	نظریه زیست‌بوم انسانی مطرح شد. (رحمت،۱۳۹۰، صص ۹۵-۸۱).
جین جیکوبز	۱۹۶۱	نظریه چشم خیابان. (فلاحت و رضایی،۱۳۹۳، صص ۵-۴)

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

نظریه‌پردازان	سال	مؤلفه‌ها، عوامل و شاخص‌های مورد بررسی
جفری –جاکوبز	۱۹۷۰	نظریه پیشگیری از جرم و جنایت از طریق طراحی محیطی. (رحمت،۱۳۹۰، صص ۱۰۸-۱۰۳).
پین	۱۹۹۵	پیامدهای ترس زنان از جرائم خشونتی بر رفتار آن‌ها در فضا، نه‌تنها ساختار روابط جنسیتی را منعکس می‌کند، بلکه آن‌ها را تقویت نیز می‌نماید.
ساویل کلولند	۱۹۹۷	نسل دوم cpted همبستگی اجتماعی، سال ۲۰۰۰ به بعد مدل امنیت گستری مطرح‌شده است. (فلاحت و رضایی،۱۳۹۳، ص ۶).
والنتین	–	والنتین علاوه بر فضایی بودن ترس زنان از خشونت‌های مردان، بر عامل زمان هم تأکید و معتقد است زمان در میزان ترس زنان مؤثر است .محیط فیزیکی در نبود احساس امنیت جنسی شده است.
کاسکلا و مسی	۲۰۰۰	ترس زنان ناشی از ساختار روابط قدرت جنسیتی در جامعه و محدود کردن زنان در به‌کارگیری فضا وسیله‌ای برای سلطه بر آنان است .ترس زنان ناشی از جرم نیست، نشانه‌ای از مناسبات قدرت است.
کاتبرت	۲۰۰۶	ازنظر کاتبرت کل ساختار شهر بر اساس سرمایه‌داری مردسالارانه شکل‌گرفته است. الگوی منطقه بندی کاربری اراضی، موقعیت و نوع مناطق مسکونی، شبکه های حمل‌ونقل ، فضای باز عمومی و...ناشی از انتظارات و ارزش‌های مردسالارانه است. (کاتبرت،۲۰۰۶:۱۳۷).

مفاهیم و دیدگاه‌های مرتبط

ایمنی: به‌سلامت جسمانی انسان و جلوگیری از تهدیدهایی اطلاق گردیده که می‌تواند سلامت فیزیکی انسان را به خطر بیندازد. امنیت: بیشتر جنبه ذهنی و روانی دارد و به دنبال این است که چه چیزی باعث حس امنیت در جامعه می‌شود و چگونه می‌توان آن را تقویت کرد. لذا برای حفظ آرامش شهروندان باید ایمنی و امنیت آن‌ها در نظر گرفته شود(رفیعیان و دیگران،۱۳۹۱،۵۷).

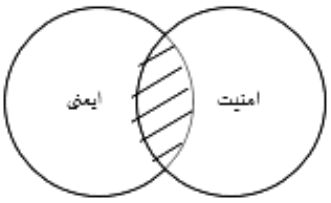

تصویر ۱: فضای شهری امن (فصل مشترک مؤلفه‌های ایمنی و امنیت(صالحی،۱۳۸۷، ص ۱۱۲).

درباره علت پیدایش بزه‌کاری در شهرهای بزرگ چهار توضیح نظری مطرح‌شده است. نظریه اول، بی‌سازمانی و نابسامانی اجتماعی را عامل شیوع رفتارهای بزهکارانه در شهرهای بزرگ به‌حساب آورده است. نظریه دوم «آنومی»، یک وضعیت بی‌قاعدگی و بی‌هنجاری درنتیجه نظم فرهنگی و اجتماعی ازهم‌پاشیده خواهد شد. نظریه سوم، «تفسیر ساختاری» در این چارچوب نظری به چهار موضوع توجه شده است. ۱. بی‌توجهی به بیگانه، در شهر بزرگ افراد عموماً با افرادی ناآشنا و غریبه مواجه خواهند بود، در چنین محیطی بزه‌کاران می‌توانند به‌آسانی دست به جرم و بزهکاری بزنند. ۲. ناچاری و اضطرار، در شهرهای بزرگ تعداد فقیران و محرومین بیشتر و گسترده‌تر شده است. ۳. وسعت شهر، شهر بزرگ، تنوع و وسعت بی‌اندازه‌اش سبب شده است تا امکان پیدایش جرائم سازمان‌یافته بیشتر خواهد شد.۴. قضیه ترکیبی، برای تبیین و توضیح رابطه میان شهر و بزه‌کاری، شهرهای بزرگ مکانی مناسب برای بزهکاران شهرهای کوچک خواهد شد. به سبب حفظ امنیت در محیط‌های شهر باید شاخص‌های امنیت که خود نیز دارای زیرشاخه‌هایی است رعایت شود زیرا با رعایت نشدن این شاخص‌ها امنیت کاهش می‌یابد در جدول زیر به تشریح آن پرداخته‌شده است.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

شاخص‌های تحلیل امنیت

ابتدا به بررسی شاخص‌های مؤثر بر امنیت در شهر پرداخته شده است سپس زیرشاخه‌های هریک مورد بررسی قرارگرفته است. بدین‌صورت که شاخص کالبدی (مکانی)، کارکردی-عملکردی، اجتماعی از شاخص‌های مؤثر بر امنیت در محیط شهر است که خود شامل زیرشاخه‌هایی می‌شود، برای نمونه شاخص کارکردی- عملکردی زیرشاخه‌های فرهنگی- اجتماعی، اقتصادی –اجتماعی، تفریحی-ورزشی را شامل می شود و به همین ترتیب شاخص‌های دیگر که در جدول زیر به تشریح هریک پرداخته شده است.

جدول ۲: شاخص‌های تحلیل امنیت در محیط‌های شهر (سعدی نژاد و عظیمی،۱۳۹۰، صص ۱۳-۷).

شاخص‌های کالبدی (مکانی) مؤثر بر امنیت فضاهای عمومی	عوامل کالبدی نحوه طراحی شهرها، در افزایش یا کاهش امنیت، تأثیر زیادی دارد. ازجمله، فشردگی بافت، مبلمان شهری، روشنایی و...
شاخص‌های کارکردی –عملکردی مؤثر بر امنیت فضاهای عمومی	کارکردهای فرهنگی – اجتماعی: شهر باید مکان همبستگی اجتماعی و فرهنگی باشد، فقر فضاهای فرهنگی در شهرها موجب معضلات زیادی ازجمله: گسترش جرم و جنایت و آلودگی‌های زیست‌محیطی و غیره
	کارکردهای اقتصادی – اجتماعی: استفاده مناسب از فضاهای موجود در شهر می‌تواند حیات مجدد به بخش‌های مختلف آن بدهد و ایمنی و امنیت را به مکان‌های عمومی ببخشد.
	کارکردهای تفریحی – ورزشی: اضافه شدن این کارکردها در فضاهای عمومی باعث ایجاد محیطی سرزنده و کاهنده جرم و عملکرد فضا، امکان حضور و نظارت، مراقبت‌های اجتماعی غیرمحسوس را بیشتر و برقراری امنیت را افزایش می‌بخشد.
شاخص‌های اجتماعی (ذهنی) مؤثر بر امنیت فضاهای عمومی	کنترل نابهنجاری و نظارت اجتماعی: در جهت کنترل رفتارهای مجرمانه ضروری و در درجه اول باید فضا در معرض دید قرار بگیرد و کنترل نابه‌هنجاری و نظارت اجتماعی از طریق ابزار مکانیکی (روشنایی، دوربین، قفل) و یا طبیعی (روزنه‌ها، پنجره ها و غیره) انجام گیرد.
	تراکم جمعیت: شهرهای امروزی به دلیل تمرکز بالای جمعیت و فراوانی ماشین‌ها به‌تدریج از شاخص‌های آرامش و امنیت فضای شهری فاصله، به میزان افزایش جمعیت جرائم شهری بالا
	عوامل سیاسی: تمرکز سرمایه‌ها و منابع در چند شهر یا یک شهر برتر پایتخت، باعث عقب‌ماندگی یا توسعه‌نیافتگی سایر شهرها و روستاها شده و مقدمات مهاجرت‌های روستا شهری را فراهم و مسائل شهری ازجمله حاشیه‌نشینی و غیره را فراهم و میزان جرائم شهری افزایش و امنیت شهری کاهش پیدا می‌کند.

امنیت شهری در کالبد شهری: امنیت ارتباط مستقیمی با فضا و بافت شهری دارد که در رویکردهای جدید شهرسازی عنوان شهر ایمن مطرح می‌شود و در آن هر فضای شهری مناسب تا حد زیادی تأمین‌کننده امنیت و فضای نامناسب، از بین‌برنده آن و زمینه‌ساز انواع آسیب‌ها و معضلات اجتماعی است. بر اساس نظریه‌های شهرسازی اجتماعی، ورود به مکان‌های عمومی شهر به توازن بین کنترل‌های اجتماعی و صمیمیت، امنیت و احساس ناامنی، آشنا و غریبه، شباهت‌ها و تفاوت‌ها بستگی دارد؛ بنابراین شهرها هم‌محل ترس و تمایل و هم تهدید و فرصت هستند که هم جاذبه و هم دافعه ایجاد می‌کنند (Siebel & Wehrhiem ,2003).

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

جدول ۳: جمع‌بندی شاخص‌های سنجش احساس امنیت بر اساس منظر شهری (رفیعیان و همکاران،۱۳۹۱،۶۳-۶۲).

مؤلفه‌های اصلی	معیارها	تعریف
حس مکان	احترام به نیازهای انسانی	توجه به موضوع‌هایی چون آرامش، ایمنی و زیبایی
	عدم تمایل به جایگزینی	
	میزان علاقه	
	انعطاف‌پذیری	توانایی و قدرت فضا در پذیرفتن عملکردها و مأوا دادن فعالیت‌های گوناگون
	سازگاری بصری	متناسب بودن خصوصیات بصری منظر با عملکرد و معنی محیط
هویت مکان	تأثیر بر مخاطبان	
	حس اعتمادبه‌نفس	
	تمایز	عناصر متمایزکننده منظر از نقاط دیگر، هدف مردم از استفاده از مکان
	اثربخشی	وجود منظر متناسب با عملکرد و نوع فعالیت در محیط
	تداوم و پیوستگی	آشنایی و تجربه شخصی فرد از محیط و منظر
	فرهنگ	توجه به آداب، رسوم و باورهای جامعه در منظر
خاطره‌انگیزی	حس تعلق	رضایت فرد از منظر و حس تعلق در محیط
	مأنوس بودن	
	تجربه در محیط	خاطرات موجود از منظر محیط در ذهن افراد، تجربه محیط و اثر منظر بر آن
خوانایی	جهت‌یابی	قرائت سهل محیط و راه‌یابی آسان نقاط
	روشنی و وضوح	تصویر کار روشن در ذهن هر ناظر
	وجود راهنما	وجود عناصر راهنما
	وجود نشانه	وجود عناصر شاخص منظر و نشانه برای شناسایی محیط
	انطباق فرم و عملکرد	سهولت خوانش فضا در انطباق فرم و عملکرد
ادراک عمومی و لذت بصری	زیبایی‌شناسی (زیبایی)	چشم‌نوازی کالبد فضا یا ترکی ببندی، کیفیت رنگ و مصالح، رابطه با پیوند بنا با محیط
	جذابیت	
	احساس آشفتگی	وجود اغتشاش و عناصر چشم آزار
	تنوع	تنوع فرم‌ها (تنوع عملکردها در حس مکان)
	ایمنی	توجه به ایمنی، تفکیک سطوح تردد، وجود فضاهای بی‌خطر و آزار رسان
	نفوذپذیری بصری	ارتباط بصری با نقاط مختلف
	آلودگی	وجود آلودگی‌های تأثیرگذار بر زندگی انسانی، آلودگی صدا، محیطی (زبالـه)، آلودگی بصری....
	سرزندگی	

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

فرم و ریخت‌شناسی	شکل و اندازه	وجود نظم هندسی، اندازه مناسب
	روابط و چیدمان	چیدمان مبلمان شهری، ارتباط مبلمان شهری با نیازها و...
	ابعاد و مقیاس انسانی	رعایت و توجه به مقیاس انسانی
	بافت و تزیین‌ها	
	وسعت	وسعت فضا
	نور	روشنایی و نورپردازی مناسب بنا در شب، استفاده مناسب از نور روز
	تناسب	توجه به تناسبات فضایی، تناسب منظر با اندازه فضا
	استفاده از عناصر طبیعی	استفاده از فضای سبز، درختان و عناصر طبیعی موجود در فضا
	رنگ	وجود رنگ‌های آرام‌بخش در فضا

به‌منظور بالا رفتن ایمنی در فضاهای شهری باید شاخص‌های امنیت ازجمله حس مکان، هویت مکان و غیره حفظ شود که شامل زیرشاخه‌هایی است که در جدول بالا به تشریح هریک از این شاخص‌ها پرداخته‌شده است.

تعریف شهر سالم و ایمن برای زنان

شهر سالم شهری است که فرصت‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی برای هر شخصی که در آن شهر زندگی می‌کند به‌طور مساوی در دسترس است. از مؤلفه‌های مهم امنیت و سالم بودن محیط شهری و ساختن یک جامعه سالم برای زنان علیه خطرات، جرائم و آلودگی‌های محیطی در شهر است(ورشوی، بی‌تا ص ۶). عوامل متعددی حضور زنان را در فضاهای عمومی شهر محدود کرده است؛ ازجمله عوامل کالبدی و طراحی فضا و هنجارهای غالب اجتماعی و فرهنگی ازاین‌دست عوامل هستند. (خادم الحسینی، شیر خانی، بی‌تا ص ۹). ایمن‌سازی فضاهای عمومی امری حیاتی است که ایجادکننده فرصت‌های برابر برای استفاده از محیط شهری سالم، شاد و امن برای همه است. احساس امنیت در زنان در ارتقای الگوی فعالیت‌های اجتماعی مؤثر و مشارکتی بهتر را درصحنه اجتماع به وجود خواهد آورد. (بمانیان و دیگران،۱۳۸۸، ص ۲). مجموعه‌های شهری و شیوه‌های طراحی‌شده آن روی سطوح آن تأثیرگذار است. تأثیر ترس، بر استفاده زنان از مکان‌های شهری به هر علتی که باشد، با طراحی و برنامه‌ریزی حوزه‌های عمومی می‌توان در افزایش استفاده از مکان‌های مورداستفاده زنان و کاهش سطوح ترس نقش داشته باشند(حامدی، نعیمی،۱۳۸۹، ص ۲).

معرفی محدوده موردنظر

این پژوهش در استان تهران (منطقه ۱، ناحیه ۳) منطقه ۱ دارای ۱۰ ناحیه و ۲۶ محله شهری است، مساحت منطقه بدون احتساب حریم ۶۴ کیلومترمربع و با احتساب حریم منطقه حدود ۲۱۰ کیلومترمربع است و جمعیت آن حدود ۴۴۵۰۰۰ نفر است. ناحیه ۳ شامل ۳ محله دربند، امامزاده قاسم و گلاب دره که به ترتیب با جمعیت ۹۲۱۴، ۱۸۴۶۶، ۱۱۱۹۵ نفر را داراست. علت انتخاب این ناحیه آن است که ازنظر آسیب‌های اجتماعی و مسائل اجتماعی و شهری ناحیه ۳ بیشترین معضل را در منطقه ۱ دارا است.

یافته‌های تحقیق

برای بررسی و تحلیل مشکل‌های محدوده‌ی موردمطالعه، پس از مشخص کردن نقاط قوت و ضعف به‌عنوان عوامل درونی و مهم‌ترین فرصت‌ها و تهدیدها به‌عنوان عوامل بیرونی پرداخته شد.

جدول ۴.نقاط قوت، ضعف، فرصت ها و تهدیدهای محدوده مورد پژوهش (نگارندگان،۱۳۹۴).

قوت، ضعف، فرصت، تهدید محله امامزاده قاسم	
قوت	سرای محله، بالا بودن احساس تعلق، بالا بودن سطح تحصیلات.
ضعف	بالا بودن تخلفات ساختمانی ، وجود فقر فرهنگی، عدم وجود مراکز درمانی شبانه‌روزی، کمبود تفریحی، روشنایی کم معابروکوچه های داخل بافت محله، عدم وجود پارکینگ کافی در محله.
فرصت	امکان کاهش مشکلات محله از طریق برنامه‌ریزی اصولی

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

تهدید	همجواربودن محله با محله گلاب دره که دارای مشکلات زیادی است، وجود فضاهای باز بی‌دفاع، ناامنی محلـه بـه دلیـل سرقت لوازم خودرو، ناامنی به دلیل خریدوفروش مواد مخدر.
قوت، ضعف، فرصت، تهدید محله دربند	
قوت	وجود سرای محله در محله، وجود بافت مذهبی، کوهستانی بودن و گردشگری، وجود کلانتری ۱۲۲، وجود کاخ سعدآباد.
ضعف	تراکم خودرو و ترافیک، خریدوفروش مواد مخدر و اعتیاد، سرقت خودرو، روابط خارج از عرف دختر و پسر، نارضایتی عمومی از زندگی و فقر فرهنگی و اقتصادی، کمبود امکانات ورزشی، درمانی.
فرصت	دسترسی به مترو در محله مجاور (تجریش)، دسترسی به مراکز خرید و میدان تجریش.
تهدید	فقر فرهنگی در محله مجاور (آبک)، خریدوفروش مواد مخدر.
قوت، ضعف، فرصت، تهدید محله گلاب دره	
قوت	بالا بودن احساس تعلق محلی در بین ساکنان، سرای محله.
ضعف	بالا بودن تخلفات ساختمانی در محله، وجود فقر فرهنگی، روشنایی کم معابر و کوچه‌ها، عدم مشارکت اهالی برای گرفتن تصمیمات مهم عمرانی، کمبود مکان‌های تفریحی، وجود شیب‌های زیاد در محله.
فرصت	امکان کاهش مشکلات محله از طریق برنامه‌ریزی اصولی.
تهدید	ناامنی محله به دلیل سرقت لوازم خودرو، خریدوفروش مواد مخدر، وجود قومیت‌های مختلف در محله.

در بیشتر موارد نبود امکانات کافی در محله‌ها و نبود مبلمان شهری مناسب سبب بروز مشکلات و کم شدن امنیت ساکنان در محله‌های موردپژوهش شده است.

مسائل و آسیب‌های اجتماعی محدوده پژوهش (ناحیه ۳)

نحوه بررسی به این صورت بوده که محدوده موردمطالعه کانون‌های جرم خیز (خریدوفروش مواد، سرقت و...) و بی‌دفاع (نبود نور کافی، معضلات شهری و...) از طریق پرسشنامه‌هایی که بین ساکنان محله پخش شد به‌صورت نقاطی در نقشه مشخص شد تا علت هریک از این معضلات شناسایی شود.

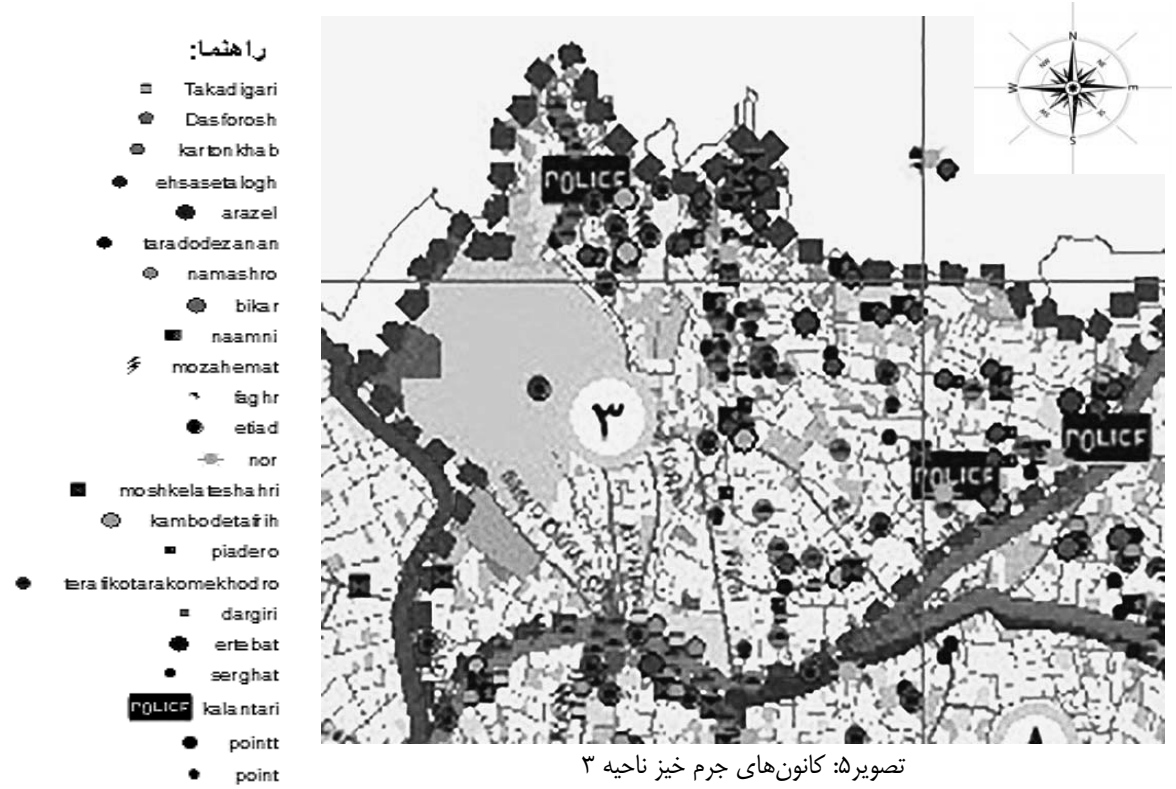

تصویر۵: کانون‌های جرم خیز ناحیه ۳

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

نقاط نشان داده‌شده در شکل بالا کانون‌های جرم خیز و معضلات ناحیه ۳ را نشان می‌دهد و چنانچه دیده می‌شود در برخی نقاط تجمع این نقاط بیشتر است که نشان‌دهنده آن است برخی معضلات سبب بروز چندین معضل دیگر نیز می‌شود همان‌طور در شکل بالا دیده می‌شود درجاهایی که نبود جای پارک کافی و ترافیک است سرقت بیشتر است در جاهایی که نور کم است سرقت، مزاحمت و غیره بیشتر است.

بررسی وضعیت مسائل محله‌ها از طریق پخش پرسشنامه بوده است و از ساکنان خواسته شد امتیازاتی از نمره ۰ تا ۱۰ به هریک از مسائل اجتماعی، مشکلات و...بدهند(عدد ۰ نبود معضل و عدد ۱۰ بالاترین میزان معضل) و در انتها با توجه به جمع نمرات هر مسئله میانگین آن رتبه‌بندی شده است؛ که رتبه ۱ به معنای بیشترین واکنش نسبت به مسئله و به ترتیب با بالاتر رفتن رتبه ضعیف بودن آن مسئله و در انتها راهکارهایی با توجه به معضلات ارائه داده‌شده است.

محله امامزاده قاسم

تصویر۶: نقشه پراکنش جرم محله امامزاده قاسم

در شکل بالا معضلات و کانون‌های جرم خیز محله امامزاده قاسم با توجه به پرسشنامه‌هایی که ساکنان پر کردند شناسایی و در نقشه پراکندگی‌اش نشان داده‌شده و طبق جدول زیر میانگین و رتبه هریک مشخص شد.

جدول۵: مسائل اجتماعی شناسایی‌شده

مسائل اجتماعی	جمع نمرات	میانگین	رتبه
وجود فقر اقتصادی	۱۲۵	۲۰/۸۳	۴
وجود فقر فرهنگی	۱۷۶	۲۹/۳۳	۳
نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی	۲۰۰	۳۳/۳۳	۱
احساس ناامنی در کوچه و خیابان	۹۹	۱۶/۵	۵
احساس ناامنی در پارک و بوستان محله	۵۷	۹/۵	۶
اختلاف طبقاتی	۱۹۷	۳۲/۸۳	۲

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

در محله امامزاده قاسم بیشترین مسائل اجتماعی شناسایی‌شده، نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی، اختلاف طبقاتی و فقر فرهنگی بوده است. ازنظر آسیب‌های اجتماعی، اراذل و اوباش در رتبه ۱ و سرقت و مواد مخدر در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ازنظر آلودگی‌ها در رتبه اول آلودگی دیداری و در رتبه دوم فیزیکی و در رتبه آخر صوتی قرار دارد.

محله دربند

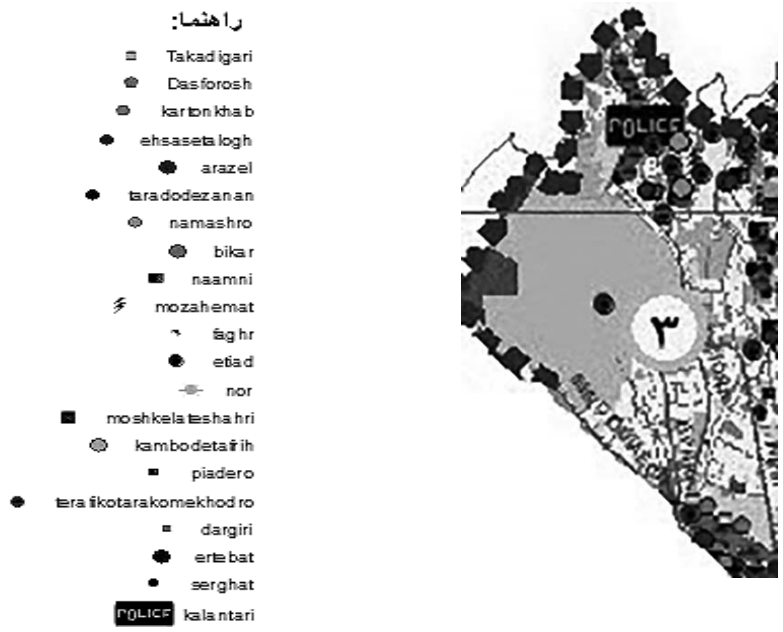

تصویر۷: نقشه پراکنش انواع جرم در محله دربند

در شکل بالا نقاط جرم خیز و معضلات محله دربند نشان داده‌شده است که هریک از این مسائل و مشکلات اجتماعی با توجه پاسخ ساکنان رتبه‌بندی شده است.

جدول۶: مسائل اجتماعی شناسایی‌شده

مسائل اجتماعی	جمع نمرات	میانگین	رتبه
وجود فقر اقتصادی	۱۶۱	۲۶/۸	۴
وجود فقر فرهنگی	۱۷۶	۲۹/۳	۲
نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی	۲۱۲	۳۵/۳	۱
احساس ناامنی در کوچه و خیابان	۱۰۴	۱۷/۳	۵
احساس ناامنی در پارک و بوستان محله	۹۶	۱۶	۶
اختلاف طبقاتی	۱۷۲	۲۸/۶	۳

در محله دربند بیشترین مسائل اجتماعی شناسایی‌شده، نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی، فقر فرهنگی و اختلاف طبقاتی است و بیشترین آسیب‌های اجتماعی، روابط خارج از عرف دختر و پسر، اراذل‌واوباش، سرقت و مواد مخدر است و ازنظر آلودگی‌ها بالاترین رتبه مربوط به آلودگی دیداری سپس فیزیکی و در رتبه آخر آلودگی صوتی است.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

محله گلاب‌دره

تصویر۸: نقشه پراکنش انواع جرم در محله گلاب‌دره

در شکل بالا نقاط جرم خیز گلاب‌دره نشان داده‌شده است همان‌طور که مشاهده می‌شود در برخی از نقاط محله تجمع چندین معضل در کنار هم وجود دارد.

جدول۷: مسائل اجتماعی شناسایی‌شده

مسائل اجتماعی	جمع نمرات	میانگین	رتبه
وجود فقر اقتصادی	۲۰۰	۳۳/۳	۱
وجود فقر فرهنگی	۷۶	۲۵/۳	۴
نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی	۱۸۲	۳۰/۳	۲
احساس ناامنی در کوچه و خیابان	۱۶۴	۲۷/۳	۳
احساس ناامنی در پارک و بوستان محله	۱۵۲	۲۵/۳	۵
اختلاف طبقاتی	۸۳	۱۳/۸	۶

در محله گلاب دره، بیشترین مسائل اجتماعی مربوط به فقر اقتصادی، نارضایتی عمومی از زندگی و احساس ناامنی در کوچه و خیابان است و ازنظر آسیب‌های اجتماعی بالاتری مربوط به اراذل‌واوباش و خریدوفروش مواد مخدر و اعتیاد است. ازنظر آلودگی‌ها بالاترین درصد مربوط به آلودگی کالبدی و در رتبه پایین‌تر مربوط به آلودگی دیداری و در آخر مربوط به آلودگی صوتی بوده است.

تحلیل سه محله (امامزاده قاسم، دربند، گلاب‌دره)

جدول۸ : مقایسه سه محله ازنظر مسائل و آسیب‌های اجتماعی

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	13.956	2	6.978	9.611	.000
Within Groups	63.167	87	.726		
Total	77.122	89			

میزان مصرف مواد مخدر سه محله یکسان نیست.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	.622	2	.311	.334	.717
Within Groups	80.933	87	.930		
Total	81.556	89			

سرقت خودرو در هر سه محله حدوداً یکسان است.

	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Between Groups	9.489	2	4.744	4.781	.011
Within Groups	86.333	87	.992		
Total	95.822	89			

مزاحمت برای بانوان در سطح محله یکسان نیست.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
فقر اقتصادی	Between Groups	6.756	2	3.378	4.216	.018
	Within Groups	69.700	87	.801		
	Total	76.456	89			در سطح ۳ محله یکسان نیست.
فقر فرهنگی	Between Groups	.089	2	.044	.054	.947
	Within Groups	71.567	87	.823		
	Total	71.656	89			در سطح ۳ محله یکسان است.
نارضایتی عمومی از وضع زندگی	Between Groups	.000	2	.000	.000	1.000
	Within Groups	66.100	87	.760		
	Total	66.100	89			در سطح ۳ محله یکسان است.
احساس ناامنی در کوچه و خیابان	Between Groups	3.467	2	1.733	1.537	.221
	Within Groups	98.133	87	1.128		
	Total	101.600	89			در سطح ۳ محله یکسان است.
احساس ناامنی در پارک و بوستان	Between Groups	3.200	2	1.600	2.161	.121
	Within Groups	64.400	87	.740		
	Total	67.600	89			در سطح ۳ محله یکسان است.
نامناسب بودن نور و روشنایی	Between Groups	8.156	2	4.078	3.504	.034
	Within Groups	101.233	87	1.164		
	Total	109.389	89			در سطح ۳ محله یکسان نیست.
	Within Groups	85.867	87	.987		
	Total	89.156	89			در سطح ۳ محله یکسان است

طبق جدول بالا به مقایسه سه محله ازنظر مسائل و آسیب‌های اجتماعی پرداختیم بعضی از مسائل و آسیب‌ها حدود در سه محله یکسان بود مانند سرقت خودرو، فقر فرهنگی، نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی و بعضی از مسائل و آسیب‌ها در سطح سه محله یکسان نبود مانند میزان مصرف مواد مخدر، مزاحمت برای بانوان، فقر اقتصادی و غیره.

مقایسه آسیب‌های اجتماعی (امامزاده قاسم، دربند، گلاب دره)

در محله امامزاده قاسم: تراکم خودرو، اراذل، سرقت، اعتیاد و خریدوفروش مواد مخدر بالاترین رتبه‌ها، محله دربند: تراکم خودرو، اراذل، سرقت، نامناسب بودن روشنایی، فقر اقتصادی و در محله گلاب دره: سرقت، حضور افراد بیکار، اعتیادو خریدوفروش مواد مخدر بیشترین رتبه‌ها را دارا بوده است.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

تحلیل فضایی کاربری‌ها و رابطه آن با جرم در ناحیه ۳

به‌منظور کاهش شرایط جرم خیزی فضاهای شهری یکی از مؤلفه‌ها آسایش بصری نوراست. با مشاهده نقاط جرم خیز محدوده موردمطالعه مکان‌هایی که آلودگی نور وجود دارد، تردد زنان کمتر، خرید و فروش مواد مخدر و اعتیاد، سرقت بیشتر است؛ زیرا با آشکار نشدن فرم به علت تاریکی و پدید آمدن فضای بدون دفاع و آسیب‌پذیر برداشته‌شده و فرصت مناسبی را برای افراد بزهکار فراهم ساخته که در پوشش تاریکی با اطمینان از پایین بودن امکان دیده شدن، نسبت به اعمال بزهکارانه خود اقدام کنند. باید روشنایی این محدوده‌ها تعبیه شود. یکی دیگر از مؤلفه‌های فضای شهری امن دسترسی است. با مشاهده نقاط جرم خیز محدوده در نقاطی که تراکم خودرو وجود داشته ناامنی بیشتر بوده است. محققان بررسی کرده‌اند ارتباط مستقیمی بین یک خیابان شلوغ در یک محله با ازدیاد جرائم و ناامنی است. لذا باید خیابان‌ها را عریض‌تر و به‌وسیله جدا کردن کاربران فضاهای عمومی به گرو ه های مختلف نظیر پیاده و سواره و با محدود کردن هرکدام به‌وسیله شبکه راه‌های جدا از هم از میزان نفوذپذیری به‌طور مؤثری کاسته می‌شود. ناحیه ۳ به لحاظ اقتصادی در سطح پایینی است و دارای نواحی با خانه‌های ارزان‌قیمت، کوچه‌های تنگ و ازنظر ایجاد بزهکاری و موارد جرم سهم بیشتری را دارا بوده و کیفیت سکونت نقش بسیار قاطعی در بروز رفتارهای اجتماعی مطلوب خواهد داشت.با توجه به نقشه پراکندگی جرم محدوده، جاهایی که ترافیک، اعتیاد و سرقت زیاد، دارای آلودگی دیداری (اغتشاش بصری نماها، حجم‌ها) مهم‌ترین اصولی که باید در این چارچوب رعایت شد: حفظ یکپارچگی بدنه خیابان‌ها، جلوگیری از ساخت‌وسازهای بی‌قاعده و... است. در کوچه‌های محدوده موردپژوهش کوچه ها با گوشه‌های کنج – خلوت، غیرقابل دید زیاد دیده‌شده است که فرم فضا نامیده می‌شود که سبب به وجود آمدن نقاط ناامنی خواهد شد. قسمت‌هایی که فضای سبز وجود داشت میزان ناامنی در اطرافش بیشتر، لذا باید میزان نظارت پلیس از طریق پایگاه‌های انتظامی نسبت به این مکان‌ها بیشتر و کنترل بیشتری صورت گیرد. فضاهای رهاشده و بدون استفاده سبب بروز جرم و ناامنی شده است برای رفع این مشکل باید برای این فضاها کاربری در نظر گرفته شود.

تصویر۹: نقاط جرم خیز محدوده موردپژوهش

نقاطی که بیشترین معضل را در ناحیه ۳ داشته است با دایره نشان داده شد در این نقاط که سبب بروز جرم شده است برای حل مشکلات راهکارهایی با توجه به علت جرم خیزی محدوده موردمطالعه ارائه داده‌شده است.

در جدول زیر محدوده‌های جرم‌خیز که در نقشه شناسایی‌شده بود، علت جرم‌خیزی‌اش شناسایی شد که با توجه به علت جرم‌خیزی این محدوده‌ها راهکارهایی برای حل این معضلات ارائه داده‌شده است.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]

جدول۹: محدوده‌ها جرم خیز و علت جرم خیزی این محدوده‌ها

محدوده‌ها	علت‌های کانون‌های جرم خیز
تردد زنان کم	ساختمان‌های نیمه‌کاره و بی استفاده، درختان بلند، گوشه هـای کـنج و خلـوت بـودن و نبـود افـراد کافی، کم نور، حضور پسرهای جوان که ظاهری ناسالم بـرای محـیط ایجـاد، مسـیرهای باریـک و تودرتو.
کمبود نور	سرقت، خرید و فروش مواد، ایجاد رعب و وحشت به‌ویژه برای بانوان.
خریدوفروش مواد	کم‌نور و نبود دید کافی، زمین‌های رهاشده و بی استفاده، ساختمان های نیمه‌کاره. نبود نظارت کافی توسط پلیس.
تراکم خودرو	سرقت، ناامنی، نبود آسایش.
مزاحمت	مکان‌های خیلی خلوت – مکان‌هـای خیلـی شـلوغ، نبـود نـور کـافی، گیاهـان بـی نظـم، نزدیـک ساختمان‌های رها شده، ناخوانا بودن مسیر چون مسیرهای مخفی زیاد دارد، مسیرهای نامناسب کـه دعوت‌کنندگی ندارد.
مشکلات شهری	کاهش آرامش ساکنان، بالا رفتن ناامنی.
سرقت	نبود نور کافی، تراکم بیش‌ازحد خودرو، نبود پارکینگ کافی، عدم نظارت.
کمبود تفریحی	بالا رفتن ناامنی و جذب اشخاص به افراد و محیط‌های مشکل‌دار، کاهش آسایش ساکنان.

نتیجه‌گیری و پیشنهاد با بررسی محله‌ها از نظر امنیت

مشکلات و مسائل شهری که باعث وجود ناامنی در این ناحیه شده است بررسی و راهکارهای جهت حل این مشکلات ارائه شد که مربوط به مقیاس و محصورت، بدنه‌ها، پوشش گیاهی، نور، دسترسی، نظارت بوده است. مقیاس و محصوریت، در قسمت‌هایی که تغییرات ناگهانی وجود دارد و باعث غافلگیری می‌شود ناامنی می‌شود لذا راهکارهایی برای رفع مشکلاتی که باعث بروز ناامنی‌ها می‌شود ارایه داده می‌شود از تغییرات ناگهانی در میزان محصورت خیابان و مقیاس ساختمان‌ها که باعث غافلگیرکنندگی فضا می‌شوند پرهیز شود زیرا سبب ترس و بالا بردن میزان ناامنی به‌ویژه برای بانوان می شودکه در محدوده موردپژوهش به میزان زیادی دیده‌شده است.

بدنه‌ها: ساختمان‌های رهاشده، نیمه‌کاره و...آسایش بصری درگرو قرارگیری بجا و مناسب اجزای تشکیل‌دهنده در یک ساختار فضایی است، بدنه‌ها باید فاقد گوشه‌های مخفی و بدون دید باشند تا مانع از ترس از جرم در عابر ین شود.

پوشش گیاهی: پوشش گیاهی در خیابان‌ها و کوچه‌ها به صورتی باشد که ازنظر ارتفاعی آن‌قدر بلند نباشد که مانع دید شود و سبب ترس و ناامنی به‌ویژه بانوان شود.

نور: از عوامل وقوع ساده جنایت، انجام آن در تاریکی و به‌دوراز انظار مردم است. در محدوده موردپژوهش بیشتر در قسمت‌هایی که فاقد نور کافی بود جرم و ناامنی وجود داشته است که باید در تمامی سطح محله‌ها نور کافی تعبیه.

دسترسی: به‌منظور رفع مشکل ناامنی باید خیابان‌ها عریض‌تر شود. نورپردازی مطلوب و کافی.

تغییر مدل و یا حذف ساختمان‌ها و فضاهای آسیب‌پذیر: ساختمان‌ها و فضاهای عمومی که مورداستفاده قرار نمی‌گیرند در مقابل وقوع جرم آسیب‌پذیرند. باید این مکان‌ها تغییر مدل یابند، حذف شوند و یا مدیریت آن‌ها تغییر کند.

دید شفاف: طراحی باید به‌گونه‌ای باشد که دید را محدود نکند و سبب بروز ترس و ناامنی نشود.

حمایت از فعالیت‌های اجتماعی: جای‌دهی خدمات فعالیت‌های خدماتی در مناطقی که نظارت کمتری دارد، اصلاح برنامه‌ریزی فضایی از طریق استفاده کارآمد از فضاهای شهری.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]
[DOR: 20.1225602.1395.4.15.7.2]

نظارت طبیعی: ایجاد کاربری‌های مناسب در فضای محله، رعایت استانداردهای مبلمان شهری ، افزایش دید طبیعی.

تعمیر و نگهداری: تجهیزات شهری ازجمله تابلوها و علائم ارتباطی، منظر سازی بر اساس معیارهای افزایش‌دهنده دید و نظارت و بیشترین مسائل و آسیب‌های اجتماعی مربوط به نارضایتی عمومی از زندگی، فقر اقتصادی و فرهنگی، وجود اراذل‌واوباش، سرقت، مواد مخدر بوده لذا به‌منظور رفع این معضلات راهکارهایی داده‌شده است. راهکارهای مسائل اجتماعی: نارضایتی عمومی از وضعیت زندگی: افزایش سطح درآمد خانواده، بالابردن سطح رفاه اجتماعی. اختلاف طبقاتی ، فقر اقتصادی: رسیدگی و سامان‌دهی به زندگی کسانی که ضعیف‌تر می‌باشند، دادن فرصت‌های برابر به همه، کارآفرینی. وجود فقر فرهنگی: برگزاری برنامه‌های هدفمند برای ارتقا سطح فرهنگ مردم و کلاس‌های آموزشی رایگان. راهکارهای آسیب‌های اجتماعی: اراذل‌واوباش: ایجاد اشتغالزایی، افزایش مراکز تفریحی. سرقت: نظارت بیشتر و نامحسوس نیروی انتظامی، افزایش نورپردازی در معابر. مواد مخدر: نظارت بیشتر گشت نیروی انتظامی، آموزش و فرهنگ سازی، اشتغالزایی، افزایش مراکز تفریحی.

فهرست مراجع

– ادیبی سعدی نژاد، ف، عظیمی، الف. (۱۳۹۰). نبین امنیت در محیط شهری بر مبنای پارامترهای کالبدی و طراحی (مورد شهر بابلسر).

– بمانیان، م، رفیعیان، م و ضابطیان، الف. (۱۳۸۸). سنجش عوامل مؤثر بر ارتقای امنیت زنان در محیط‌های شهری.

– حامدی، ر، نعیمی، م. (۱۳۸۹). زنان و اجتماع ایمن.

– رحمت، م.(۱۳۹۰). پیشگیری از جرم از طریق معماری و شهرسازی.

– رفیعیان، م، مویدی، م، سلمانی، ح، توانگر، ل. (۱۳۹۱). ارزیابی احساس امنیت شهروندان با رویکرد منظر شهری (نمونه موردی محله اوین).

– صالحی، الف. (۱۳۸۷). ویژگی‌های محیطی فضاهای شهری امن. تهران: مرکز مطالعاتی و تحقیقاتی شهرسازی و معماری.

– فلاحت، محمدصادق، رضایی، الهام. (۱۳۹۳). مشکلات پیشگیری از جرم از طریق طراحی محیطی CPTED در ایران و مقایسه آن با تجربیات جهان.

– قرایی. ف، راد جهانبانی، ن، رشید پور، ن.(۱۳۸۹). بررسی و سنجش حس امنیت در مناطق مختلف شهری (نمونه موردی مناطق ۲ و ۱۱ تهران).

– قرایی، ف. (۱۳۹۱). شناسایی عوامل کیفیت محیط با تکیه‌بر ویژگی‌های کالبدی و زیبایی‌شناختی و تأثیر آن بر حضور زنان در فضاهای عمومی شهر.

– میرزایی، ن، (۱۳۹۱). بزهکاری در مکاتب و نظریه‌های جرم شناسان غربی.

– ورشوی، س. (بی‌تا). امنیت زنان در فضای شهری.

– سایت شهرداری منطقه ۱ تهران.

- Cuthbert, A. (2006). Chapter Six: Gender. the form of cities, Black. well publishing.

- Koskela, H. & Pain R. (2000). "Revisiting Fear and Place: Women's Fear of Attack and the Built Environment. Geoforum 31(2): 269-280.

- Maria D.J., Puleo E., Shelton R.C. & Emmons K.M.(2010).Associations between perceived social environment and neighborhood.health and place,Vol.16,pp.1007-113.

- Pain , R. (1995). Social Geographies of Woman's Fear of Crime, Division of Geography and Environmental Management, University of Northumbria Newcastle- upon- Tyne NE18ST, pp 236

- Pacione, M. (2005).Urban Geography (Second edition ed).Routledge publication,New York.

- Siebel, W., & Wehrheim, J. (2003), security and the urban public sphere, The german journal of urban studies, vol.42, No.2.

[Downloaded from hafthesar.iauh.ac.ir on 2024-04-19]

[DOR: 20.1001.1.23225602.1395.4.15.7.2]